Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 1989–1990

21 184

Wijziging van de Wet vereenvoudiging tariefstructuur en aftrekposten in de loon- en inkomstenbelasting, de Wet invoering en aanvulling van de vereenvoudiging van de tariefstructuur in de loon- en inkomstenbelasting en wijziging van de regeling betreffende aftrekposten en de Wet op de inkomstenbelasting 1964

Nr. 6

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 18 oktober 1989

Het verheugt mij dat de leden van de C.D.A.-fractie met instemming hebben kennis genomen van het onderhavige wetsvoorstel. Ook de leden van de P.v.d.A-fractie hebben van hun belangstelling blijk gegeven. Gelet op het karakter van het voorstel is de memorie van toelichting summier gehouden en is bovendien een artikelsgewijze toelichting achterwege gelaten. Ik geef echter uiteraard gaarne gehoor aan het verzoek van de leden van de fracties van het C.D.A. en de P.v.d.A alsnog zorg te dragen voor een artikelsgewijze toelichting. Ik voeg deze als bijlage toe aan deze memorie.

De leden van de C.D.A.-fractie zijn er geen voorstander van in het kader van het onderhavige wetsvoorstel een inhoudelijk, evaluerende behandeling van mogelijke knelpunten te doen plaatsvinden. Zij zijn van oordeel dat de problemen eerst in zekere mate moeten zijn uitgekristalliseerd alvorens tot reparatiewetgeving kan worden overgegaan. Niettemin hebben zij thans een aantal vragen die, evenals een aantal vragen van de leden van de P.v.d.A-fractie, liggen op het vlak van de praktische uitvoering van de Oort-wetgeving.

Met betrekking tot verhuiskosten vragen de leden van de C.D.A.-fractie of de vergoedingen ingevolge het Verplaatsingskostenbesluit 1962 onder de nieuwe regeling belast zijn indien de werkelijke kosten lager zijn. Reeds tijdens de parlementaire behandeling van het Sociaal-economisch en fiscaal beleid 1981 heeft mijn ambtsvoorganger gezegd dat van ambtelijke verhuiskostenvergoedingen wordt aangenomen dat zij strekken tot vergoeding van noodzakelijke kosten en daarom belastingvrij zijn, en dat hetzelfde geldt voor overeenkomstige regelingen in het bedrijfsleven (Handelingen Tweede Kamer 11 december 1980, blz. 2049 mk). De vergoedingsregeling heeft een globaal karakter. Niet altijd zal de werknemer precies het bedrag van de vergoeding uitgeven. Dat is ook niet nodig. Van belang is dat de vergoeding voldoet aan de eis dat zij objectief beschouwd in redelijke verhouding staat tot het doel waarvoor de werkgever de vergoeding toekent. Bij het opnemen van de 12%-regeling in de wet is ervan uitgegaan dat dit nog steeds het geval is.

Deze leden gaan voorts in op de fiscale behandeling van werknemers aan wie door de werkgever een personenbusje ter beschikking is gesteld

914893F
ISSN 0921 - 7371
SDU uitgeverij 's-Gravenhage 1989

om zichzelf en collega's te vervoeren van en naar de plaats waar zij werken. Ik ga ervan uit dat zij het oog hebben op een als personenauto aan te merken personenbusje.

Tot 1 januari 1990 wordt het gebruik van een ter beschikking gestelde personenauto in het woon–werkverkeer integraal aangemerkt als gebruik ten behoeve van het verrichten van arbeid. Indien derhalve de werknemer van het personenbusje geen ander gebruik maakt dan het zojuist bedoelde gebruik, vindt geen bijtelling plaats op grond van de autokostenfictie (artikel 42, derde lid, Wet op de inkomstenbelasting 1964). Zoals deze leden reeds aangeven is voor de beoordeling van de onderhavige situatie vanaf 1 januari 1990 van belang de regeling inzake het «vervoer vanwege de inhoudingsplichtige». Zowel de werknemer als zijn passagiers worden in het woon–werkverkeer vervoerd vanwege de inhoudingsplichtige. Het vervoer vormt loon in natura voor de werknemer en zijn passagiers, doch dit loon wordt gewaardeerd op nihil (artikel 13, derde lid, Wet op de loonbelasting 1964). Ik meen dat deze regeling de doorslag moet geven zodat, indien vast staat dat de werkgever de personenauto uitsluitend voor zakelijke ritten en woon–werkverkeer aan de werknemer ter beschikking heeft gesteld en tevens vast staat dat de werknemer de personenauto uitsluitend voor zakelijke ritten en woon–werkverkeer gebruikt, toepassing van de autokostenfictie achterwege dient te blijven.

Met betrekking tot de zogenaamde meerijdersregeling vragen deze leden of het juist is dat thans de vergoeding voor het meerijden van anderen onbelast is. Dat is inderdaad het geval. Ten aanzien van werknemers in het bouwbedrijf wordt de vergoeding volgens een op de CAO gebaseerde verdeelsleutel toegerekend enerzijds aan de chauffeur/eigenaar en anderzijds aan de meerijdende werknemers. Hiervoor zijn aan de belastingdienst aanwijzigingen verstrekt bij een tweetal aanschrijvingen (6 oktober 1976, nr. 27-608634, Vakstudie Nieuws 1985, blz. 1743, en 3 maart 1983, nr. 283-2791, Vakstudie Nieuws 1983, blz. 565). Het aan de chauffeur/eigenaar toegerekende deel van de vergoeding wordt getoetst aan het reiskostenforfait. Het deel van de vergoeding dat de chauffeur/eigenaar ontvangt voor het vervoeren van collega's wordt beschouwd als een onbelaste vergoeding voor zakelijke kosten verbonden aan het gebruik van de auto voor het vervoer van die collega's vanwege de werkgever. Onder deze regeling worden thans in het bouwbedrijf bedragen van in totaal 48 cent en 55 cent per afgelegde kilometer belastingvrij vergoed.

De leden van de C.D.A.-fractie vragen vervolgens of een faxaansluiting als telefoonaansluiting zal worden behandeld of dat het standpunt wordt ingenomen dat wezenlijk sprake is van een ander medium. Een faxaansluiting is weliswaar in technisch opzicht gelijk aan een telefoonaansluiting doch in economisch opzicht niet. Indien een werknemer naast een telefoonaansluiting een tweede aansluiting op het telefoonnet heeft uitsluitend ten behoeve van een faxaansluiting of een modemaansluiting, is er geen sprake van kosten die vallen onder het nieuwe artikel 15, eerste lid, onderdeel c, van de Wet op de loonbelasting 1964 (telefoonabonnementen) maar van kosten die worden beheerst door het tweede lid, onderdeel h, van dat artikel (tekstverwerkers en andere apparatuur). De desbetreffende kosten zijn in dat geval aftrekbaar met inachtneming van de in deze bepaling opgenomen beperking en kunnen belastingvrij door de inhoudingsplichtige worden vergoed.

De volgende vraag van deze leden betreft het incidenteel voor representatieve doeleinden gebruiken van een schip dat gedurende de rest van het jaar wordt gebruikt voor vrachtvervoer. Gaat het om incidenteel representatief gebruik dat op zichzelf niet als belangrijk is te kenschetsen, dan ontmoet het bij mij geen bezwaar in zo's situatie het

schip niet te karakteriseren als een vaartuig dat wordt gebruikt voor representatieve doeleinden. De kostenaftrek ter zake van het schip wordt in dat geval dus niet beperkt. Dit neemt vanzelfsprekend niet weg dat de kosten van de representatieve gebeurtenis als zodanig aan de daarvoor geldende beperkingen onderhevig zijn.

De leden van de P.v.d.A-fractie informeren naar de vragen welke zijn voorgelegd inzake de zogenaamde kantineproblematiek en welke standpunten ik daarover heb ingenomen.

De kwesties die over deze problematiek zijn voorgelegd, hebben betrekking op diverse aspecten. Zo is gevraagd of een kombuis op dezelfde wijze kan worden behandeld als een kantineruimte in een gebouw. Deze materie is, mede naar aanleiding van vragen vanuit de Tweede Kamer der Staten-Generaal, behandeld in de resolutie van 3 augustus 1989, nr. DB89/4231. Vakstudie Nieuws 1989, blz. 2355: de uitzondering op de aftrekbeperking voor kantinegebouwen kan ook gelden voor kombuizen.

Ook is gevraagd hoe de uitgaven voor kantinevoorzieningen worden behandeld indien de kantine mede wordt gebruikt voor andere doeleinden, zoals vergaderingen en besprekingen met klanten. Hierop is ten antwoord gegeven dat moet worden aangesloten bij de werkelijkheid. Indien de andere kantineactiviteiten een belangrijk deel uitmaken van het totaal der activiteiten waarvoor de kantineruimte in gebruik is, moet een splitsing worden gemaakt.

Voorts is de vraag voorgelegd of ook de indirecte kosten tot de kantinekosten worden gerekend. Bij de beantwoording van deze vraag is gewezen op de duidelijke wettekst: het gaat om alle kosten en lasten die verband houden met de kantine. Wel is er tevens op gewezen dat de inspecteur in het algemeen niet op kleinigheden zal letten. Het moet gaan om kosten die duidelijk traceerbaar zijn.

Ten slotte is gevraagd hoe een bijdrage van het personeel in de kantinekosten wordt behandeld. Hierop is geantwoord dat een bijdrage van het personeel in mindering komt op de kantinekosten. De kosten die dan nog overblijven zijn – nadat rekening is gehouden met de factor loon in natura – voor 75% aftrekbaar.

Deze leden vragen voorts naar de afspraken die zijn gemaakt over toepassing en uitvoering van de beperking van de aftrekbaarheid van gemengde kosten in de winstsfeer. Zij vragen op welke wijze gewaarborgd wordt dat er op dit punt een uniform beleid tot stand komt. Hierover merk ik het volgende op.

Concrete afspraken die door inspecteurs zijn gemaakt met individuele ondernemers zijn mij niet bekend; zij behoeven mij ook niet te worden gemeld. Aangezien mij is gebleken dat individuele ondernemers behoefte hebben aan afspraken vooraf, adviseer ik, ook in voorlichtingsmateriaal, contact op te nemen met de betrokken inspectie.

Evenals op andere terreinen van de uitvoering van de fiscale wetgeving streef ik waar mogelijk naar een uniform beleid. Hieraan wordt onder meer vorm gegeven binnen het kader van de huidige (en toekomstige) overlegstructuur in de Belastingdienst.

De leden van de P.v.d.A-fractie informeren vervolgens welke gevolgen de beperking van de belastingvrije vergoedbaarheid van autokosten (de zogenaamde 44 cent-regeling) heeft voor de toepassing van artikel 23 van het Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968.

Op grond van artikel 23 van het Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968 jo. artikel 16 van de Uitvoeringsbeschikking omzetbelasting 1968, komt in gevallen waarin een werknemer een aan hem toebehorende auto gebruikt in het kader van de onderneming van zijn werkgever en daarvoor een kostenvergoeding ontvangt, bij de werkgever voor aftrek van omzet-

belasting in aanmerking 13% van de kostenvergoeding, voor zover deze niet behoort tot het loon in de zin van de loonbelasting.

Met ingang van 1 januari 1990 wordt een autokostenvergoeding voor zover die meer bedraagt dat f 0,44 per kilometer aangemerkt als loon in de zin van de loonbelasting. Per die datum zal dan ook de aftrek van omzetbelasting bij autokostenvergoedingen aan werknemers, voor zover daarop overigens aanspraak kan worden gemaakt, beperkt blijven tot 13% van (maximaal) f 0,44 per kilometer. Overigens merk ik op dat ik bij brief van 22 september j.l. (nr. VB 89/1555) de Voorzitter van de Vaste Commissie voor Financiën uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal van mijn standpunt in dezen in kennis heb gesteld door het toezenden van een kopie van een brief mijnerzijds over dit onderwerp.

De Staatssecretaris van Financiën,
H. E. Koning

BIJLAGE

Artikelsgewijze toelichting behorende bij wetsvoorstel 21 184 (Kamerstukken II, 1988-1989, 21 184, nrs. 1-2)

In artikel I van het onderhavige wetsvoorstel zijn de wijzigingen van de Wet vereenvoudiging tariefstructuur en aftrekposten in de loon- en inkomstenbelasting (hierna: Oort-I) opgenomen.

Onderdeel A, onder 1 (artikel 30a, eerste lid, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964)

Dit onderdeel bevat een aanpassing van redactionele aard, waarmee geen materiële wijziging is beoogd. De nieuwe formulering «uitkeringen ingevolge vrijwillige verzekering op de voet van» sluit beter aan bij de door de Oort-wetgeving ontstane omstandigheid dat de vrijwillige verzekering niet meer is geregeld in de wetten waarin tevens de premieheffing is geregeld.

Onderdeel A, onder 2 (artikel 45, eerste lid, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964)

Artikel I onderdeel HH. 1., van Oort-I is in zijn geheel onjuist afgedrukt in Kamerstukken II, 1988-1989, 20 595, nr. 51, in Kamerstukken I, 1988-1989, 20 595, nr. 131 en in het Staatsblad (1989, 122). De gevolgen van deze drukfout worden bij de onderhavige bepaling ongedaan gemaakt.

Onderdeel A, onder 3 (artikel 66a, vijfde lid, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964)

In artikel 66a, vijfde lid, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 is een formule opgenomen aan de hand waarvan het bedrag van de middelingsteruggaaf wordt berekend. De in onderdeel A, onder 3, opgenomen wijziging strekt ertoe de formule een meer logische opbouw te geven. Een materiële wijziging is niet beoogd.

Onderdeel B, onder 1 (artikel 11, eerste lid, onderdeel i, onder 2°, van de Wet op de loonbelasting 1964)

Dit onderdeel bevat een wijziging van technische aard. De staatsbladaanduiding van de Ziektewet kan in artikel 11, eerste lid, onderdeel i, onder 2°, van de Wet op de loonbelasting 1964 vervallen omdat die aanduiding reeds is opgenomen in artikel 3, eerste lid, onderdeel i, van die wet.

Onderdeel B, onder 2

Als gevolg van de amendementen Kamerstukken II, 1988-1989, 20 873, nr. 44, is het eerste lid van artikel 20 van de Wet op de loonbelasting 1964 vervallen. In verband hiermee had de in artikel 17, tweede lid, van die wet opgenomen verwijzing naar artikel 20, zesde lid, van die wet dienen te worden vervangen door een verwijzing naar artikel 20, vijfde lid. Dit is ten onrechte niet gebeurd en wordt thans alsnog gedaan.

Onderdeel B, onder 3 (artikel 23, tweede lid, van de Wet op de loonbelasting 1964)

Dit onderdeel bevat een verbetering van redactionele aard, waarmee geen materiële wijziging is beoogd. De verbetering hangt samen met de omstandigheid dat het logischerwijs niet mogelijk is om te weten dat

iemand in de toekomst een gezamenlijke huishouding voert maar dat het wel waarschijnlijk kan zijn dat hij een zodanige huishouding zal voeren.

Onderdeel B, onder 4 (artikel 27, tweede lid, van de Wet op de loonbelasting 1964)

In artikel 27, tweede lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 is een delegatiemogelijkheid opgenomen om bij ministeriële regeling tabellen vast te stellen waarin telkens de belasting en premie voor de volksverzekeringen in één bedrag worden opgenomen. Deze delegatiemogelijkheid heeft niet alleen betekenis voor de «normale» beloningen van een werknemer maar ook voor de bijzondere beloningen als bedoeld in artikel 26, eerste lid, van die wet. In de tabellen voor bijzondere beloningen zijn evenwel geen bedragen opgenomen, maar wordt de in te houden belasting bepaald aan de hand van percentages. Om die reden is het noodzakelijk in artikel 27, tweede lid, de woorden «in één bedrag» te wijzigen «in één bedrag dan wel in één percentage». Onderdeel B, onder 4, voorziet hierin.

Onderdeel C (artikel 22a van de Wet op de vermogensbelasting 1964)

Dit onderdeel bevat een wijziging van technische aard. Als gevolg van de amendementen Kamerstukken II, 1988-1989, 20 595, nr. 22, is het derde lid van artikel 66b van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 vervallen en resteren nog slechts het eerste en het tweede lid. Hierdoor is het mogelijk geworden in artikel 22a van de Wet op de vermogensbelasting 1964 naar het hele artikel 66b te verwijzen.

Onderdeel D (artikel 35a, eerste lid, van de Successiewet 1956)

Voor een toelichting op dit onderdeel zij verwezen naar hetgeen hiervoor is uiteengezet bij onderdeel C. Volledigheidshalve zij opgemerkt dat onderdeel C bij nota van wijziging is vervangen door een nieuw onderdeel C, onder 2.

Artikel II

In artikel II van het onderhavige wetsvoorstel zijn de wijzigingen van de Wet invoering en aanvulling van de vereenvoudiging van de tariefstructuur in de loon- en inkomstenbelasting en wijziging van de regeling betreffende aftrekposten (hierna: Oort-II) opgenomen.

Onderdeel A, onder 1 (artikel I, onderdeel A, letter a, Oort-II)

Dit onderdeel bevat een wijziging van technische aard die ertoe strekt een onjuiste verwijzing te herstellen. In verband met de amendementen Kamerstukken II, 1988-1989, 20 595, nr. 30, is in Oort-I in artikel I een nieuw onderdeel YYa ingevoegd. Aan onderdeel YYa is in het Staatsblad de aanduiding ZZ gegeven. Als gevolg hiervan zijn de aanduidingen van de onderdelen ZZ tot en met QQQ eveneens gewijzigd. Artikel 66a van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 is hierdoor niet meer opgenomen in artikel I, onderdeel GGG, maar in artikel I, onderdeel HHH. De onderwerpelijke verwijzing moet hieraan worden aangepast.

Onderdeel A, onder 2 (artikel I, onderdeel B, Oort-II)

De in dit onderdeel opgenomen wijziging strekt er eveneens toe een onjuiste verwijzing te herstellen. In de derde nota van wijziging Oort-I (Kamerstukken II, 1988-1989, 20 595, nr. 17) is in artikel IX van die wet

een nieuw tweede lid ingevoegd. In verband hiermee had de in artikel I, onderdeel B, van de Wet Oort-II opgenomen verwijzing naar genoemd artikel IX, tweede lid, moeten worden gewijzigd in artikel IX, derde lid.

Onderdeel B (artikel 64, tweede en vierde lid van de Wet op de inkomstenbelasting 1964)

In onderdeel B is een tweetal wijzigingen van technische aard opgenomen die verband houden met de amendementen Kamerstukken II, 1988-1989, 20 873, nr. 44. Deze amendementen hebben ertoe geleid dat in artikel 64, tweede lid, een nieuw onderdeel f is ingevoegd, waardoor de daaropvolgende onderdelen een andere aanduiding moeten krijgen. De eerste wijziging strekt ertoe onderdeel f af te sluiten met een puntkomma. De tweede wijziging strekt ertoe de in artikel 64, vierde lid, aanhef opgenomen doch onjuist geworden verwijzing naar het tweede lid, onderdeel g te wijzigen in tweede lid, onderdeel h.

Onderdeel C, onder 1 (artikel 11, eerste lid, onderdeel j, van de Wet op de loonbelasting 1964)

De in dit onderdeel opgenomen wijziging van artikel 11, eerste lid, onderdeel j, van de Wet op de loonbelasting 164 houdt verband met een onjuiste redactie van de amendementen Kamerstukken II, 1988-1989, 20 873, nr. 39. Hierdoor zouden – anders dan is bedoeld – onder meer autokosten zonder enige beperking kunnen worden vergoed. In dit verband zij verwezen naar de memorie van toelichting. Onderdeel C, onder 1, strekt ertoe deze omissie te herstellen:

Onderdeel C, onder 2 (artikel 26b van de Wet op de loonbelasting 1964)

De in dit onderdeel opgenomen wijziging houdt verband met de amendementen Kamerstukken II, 1988–1989, 20 873, nr. 44. Deze amendementen hebben ertoe geleid dat na artikel 20 van de Wet op de loonbelasting 1964 twee nieuwe artikelen zijn ingevoegd, te weten artikel 20a en artikel 20b, waarin onderscheidenlijk de tarieftabel voor binnenlandse en die voor buitenlandse belastingplichtigen is opgenomen. Artikel 26b van de Wet op de loonbelasting 1964 dat in afwijking van onder meer vorengenoemde artikelen het tarief voor zogenaamde anonieme werknemers, is ten onrechte niet aangepast aan vorenbedoelde amendementen. Onderdeel C, onder 2, voorziet hierin alsnog.

Artikel III van het onderhavige wetsvoorstel voorziet in een wijziging van de Wet van 27 april 1989, houdende wijziging van de inkomstenbelasting en de vennootschapsbelasting (beperking van de aftrekbaarheid van gemengde kosten in de winstsfeer). In de op 2 oktober j.l. aan de Tweede Kamer gezonden nota van wijziging is dit artikel door een nieuw artikel vervangen. De strekking van de wijziging is hetzelfde gebleven en wordt hierna toegelicht.

Artikel III (artikel 8b, tweede lid, onderdeel b, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964)

In artikel 8b, tweede lid, onderdeel b, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 is een delegatiemogelijkheid opgenomen om met betrekking tot het vervoer per auto van een tot het privévermogen van de ondernemer of door hem in privé gehuurde personenauto ten hoogste een bij ministeriële regeling vastgesteld bedrag per kilometer in aftrek op de winst te brengen. In de sfeer van de aftrekbare kosten geldt een soortgelijke bepaling (artikel 36, tweede lid, onderdeel c). Bij amendementen Kamerstukken II, 1988-1989, 20 873, nr. 39) zijn in die bepaling

de daarin aanvankelijk voorkomende woorden «ten hoogste» vervallen ten einde te bewerkstelligen dat steeds een normbedrag per kilometer in aftrek kan worden gebracht. Hiermee is met name de uitvoeringspraktijk gediend. Verzuimd is artikel 8b, tweede lid, onderdeel b, dienovereenkomstig aan te passen. Het onderhavige artikel III voorziet hierin alsnog.